

Asukkaat maakunta- ja soteuudistuksen keskiöön (AKE)

Pilottimaakuntien koulutustarjotin

2.3.2018

AKE-projektin pilottimaakunnat

Etelä-Karjala

Kainuu

Keski-Pohjanmaa

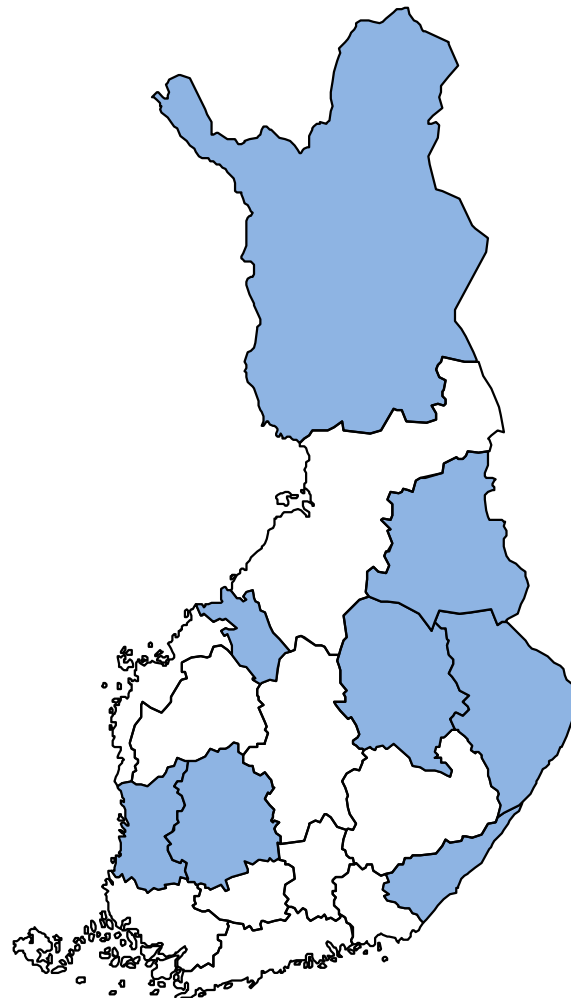
Lappi

Pirkanmaa

Pohjois-Karjala

Pohjois-Savo

Satakunta

Koulutustarjotin pilottimaakunnille – miksi?

Haluamme lisätä tietoa ja levittää toimintatapoja siitä, millä tavoin asukkaiden osallistumis- ja Vaikutusmahdollisuudet sekä käyttäjälähtöisyys saadaan toteutumaan maakuntien toiminnan valmistelussa ja toteutuksessa sekä sotepalveluissa.

Haluamme levittää maakuntiin kuntien hyviä osallisuus- ja osallistumiskäytäntöjä.

Haluamme rakentaa kumppanuuksia – rajapinnoista yhdyspintoihin.

Toteutus ja aikataulu

Toteutetaan AKE-projektin kahdeksassa pilottimaakunnassa.

Käytännönjärjestelyt ja ajankohdat päätetään yhdessä alueiden kanssa.

Toteutusvaihe 3/2018-12/2019.

Molempina vuosina piloteille tarjotaan kaksi koulutuspäivää tai puoli päivää. Lisäksi tarjotaan kaikille yhteisiä koulutuksia.

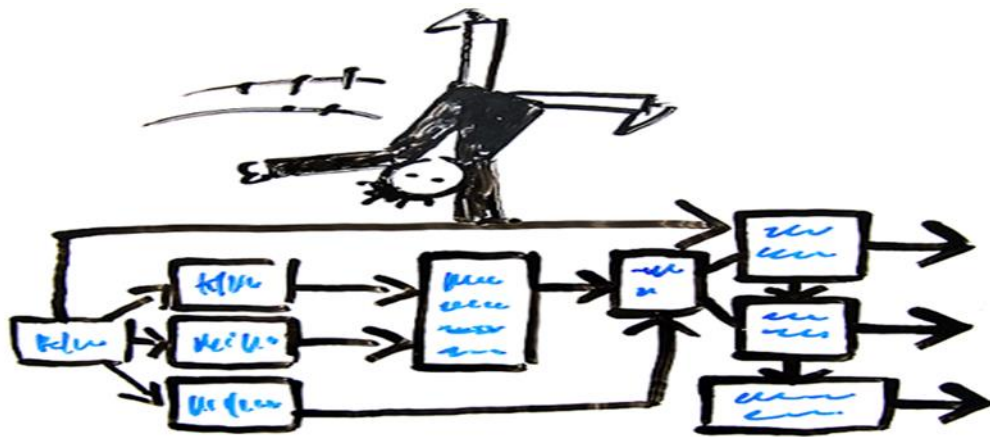
Kohderyhmät maakunnissa

Alueiden osallisuustyöryhmät
avainasemassa

Poliittiset ohjausryhmät

Muutosjohtajat

Asukas- ja asiakasosallistumisen valmistelijat

Koulutusten sisältö rakennetaan

Tarjotinajattelulla, koulutus voi koostua useammista osista kerrallaan.

Tarjolla puolen päivän tai koko päivän koulutuksia.

Alueet vastaavat käytännön järjestelyistä (tilat, tarjoilut ja Tarvikkeet)

Kuntaliitto vastaa kouluttajista ja erilaisista opas- ja muista materiaaleista.

Koulutustarjotin (tilanne 3/2018)

- 1) Osallisuuden ja osallistumisen merkitys
- 2) Demokratian kokonaisuuden merkitys
- 3) Asiakas, potilas, asukas – toimija-asemien erilaisuus
- 4) Käyttäjälähtöisyys johdon, asiantuntijan ja henkilöstön työssä
- 5) Osallisuuspelejä
- 6) Viestintä
- 7) Avoin hallinto
- 8) Osallisuutta tukeva lainsäädäntö

Kaikille yhteisenä syksyllä 2018: Osallistuva budjetointi

Myöhemmin muita osallisuuden menetelmiä, mm. Vaikuttamiskahvila ja Kumppanuuspöytä.

1) Osallisuus ja sen merkitykset

Koulutus soveltuu osallisuuden kokonaisvaltaisen ja moniulotteisen merkityksen hahmottamiseen.

Lähtökohtana on osallisuus –käsitteen yhteiskunnallinen perusta ja teoreettiset yhteiskunnallisen osallisuuden jäsenyykset.

Pääpaino koulutuksessa on kuitenkin osallisuuden muodostumisen tarkastelussa.

Kotimaisten ja kansainvälisten esimerkkien avulla käsittelemme osallisuuden ulottuvuuksia ja merkitystä konkreettisesti. Eli mitkä tekijät vahvistavat tai heikentävät osallisuutta?

Koulutuksessa esitellään kaksi joustavaa työkalua osallisuutta vahvistavien käytäntöjen miettimisen maakuntien valmistelun tueksi.

2) Demokratian merkityksen kokonaisuus

Koulutus soveltuu edustuksellisen demokratian ja osallistuvan demokratian välisen suhteen ja käytäntöjen tarkasteluun.

Se tukee maakuntien osallistumisjärjestelmän suunnittelua ja toteutusta.

Osallistuvan demokratian käytännöistä esimerkkinä on osallistuvaa budjetointi, osallistuvan suunnittelun prosessit, asiakas/asukasraadit ja -neuvostot.

Koulutuksessa keskeinen kysymys on erialaisten demokraattisten instituutioiden ja käytäntöjen yhteensovittaminen käytännössä sekä osallistumisen merkitys asukkaille, viranhaltijoille/-omaisille ja päätöksentekijöille.

3) Asiakas, potilas, asukas – toimija- asemien erilaisuus

Koulutus keskittyy kansalaisten päällekkäisten ja vaihtuvien roolien ja asemien huomioimiseen maakuntien toiminnan suunnittelussa.

Siinä käsitellään sosiaalisia oikeuksia kansalaisuuden lainsäädännöllistä perustaa ja muutosta aktiivisen kansalaisuutta korostavaan suuntaan.

Koulutuksessa käsitellään hallinnollisten ja poliittisten ratkaisujen merkitystä yksittäisten kansalaisten ja yhteisöjen osallistumisen ja vastuun määrittäjinä.

Lisäksi tarkastelussa on asumisen merkitys ihmisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin.

Koulutus auttaa pohtimaan sitä, miten ihmiset samaistuvat maakuntiin ja tarttuvat niiden tarjoamiin päätöksenteko tai palveluiden suunnittelu mahdollisuuksiin.

4) Käyttäjälähtöisyys johdon, asiantuntijan ja henkilöstön työssä - Kuulemista vai kumppanuutta?

3 keskusteluvideota:

Osa 1:

Miten työntekijöiden ja johdon toimintatavat muuttuvat kun kansalainen otetaan kumppaniksi?

Osa 2:

Tapaustutkimuksia kansalaisikumppanuudesta

Osa 3:

Yhteenvetoa: Olemme johtamista ja ammattilaisuutta läpileikkaavan muutoksen äärellä

5) Osallisuuspele

Osallisuuspelissä pelaajat pääsevät asettamaan yhteiset tavoitteet asukkaiden osallistumiselle ja sopimaan siitä, miten suunnitelmat konkretisoidaan käytännön toiminnaksi.

Pelaamisen kesto 1½ tuntia

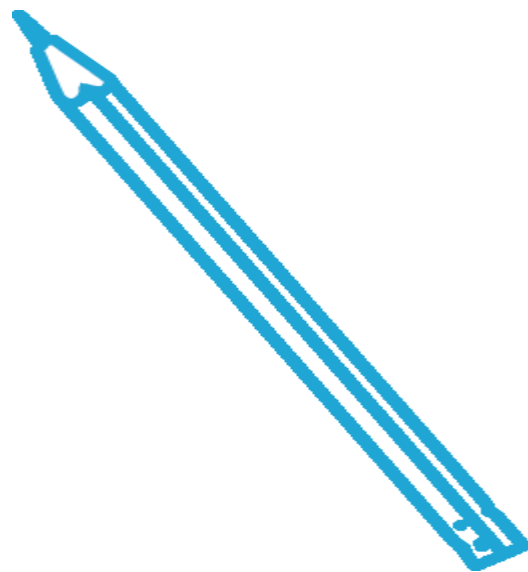

6) Viestintä osallisuuden tukena

Miten asukkaat tavoitetaan,
miten viestinnällä motivoidaan
osallistumaan?

Viestintä on myös osallistumisen
muoto - miten vastaamme siihen?

Viestintä on vuorovaikutusta
- miten viestimme osallisuuden vaikutuksista?

7) Avoimuus maakunnan vahvaksi arvopohjaksi

Avoimen hallinnon periaatteet, toimintatavat ja käytännöt tiiviissä paketissa.

Avoim maakunta on avoimen hallinnon nykyisen toimintaohjelman keskeinen teema.

Miten edistää ymmärrettävyyttä, julkisuutta, selkeää kieltä ja kaikkien osallisuutta, erityisesti haavoittuvammassa asemassa olevien ihmisten?

8) Osallistumista mahdollistava ja tukeva lainsäädäntö

Maakuntalakiluonnoksessa on kuntalain tapaan oma lukunsa asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamisoikeuksista.

Lain mukaan maakuntavaltuusto vastaa maakunnan asukkaiden osallistumisen ja vaikuttamisen edistämisestä.

Laissa säädetään ääni- ja äänestysoikeudesta, yleisistä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista, oikeudesta tehdä aloitteita maakunnan toimintaa koskien, oikeudesta tehdä kansanäänestysaloite, kansanäänestyksestä, maakunnan vaikuttamistoimielimistä ja viestinnästä.

Lisäksi maakunnan strategiassa tulee ottaa huomioon osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet.

